

G V I P V S C O A.

Termini.

*Regionis
indoles.*

Vipuscoa ad Ortum Vido-
sone amne clauditur cum
Pyrenæis: ad meridiem Na-
varræ regno: ad occasum
est Biscaya: ad Arctum O-
ceanus Cantabricus. Inco-
læ apud Ptolémæum *Var-*
duli nominantur. Regio est montosa, ubique
ferri & chalybis ferax, adeo ut nullibi terrarum
major sit ferri abundantia aut præstantia. Vn-
de hinc omne genus ferramentorum utensilium
in vicinas regiones magno incolarum emolu-
mento exportatur. Bellica quoque instrumen-
ta, ut sunt bombardæ, arcubalistæ, sclopeti,
loricæ, enses, aliaque, tanta hic copia parantur,
ut non tantum ab omnibus expetantur, sed &
omnibus ubertim suppeditentur. Gens quoque
ipsa bellicosissima. Martis officinam, regionem,
& incolas ejus, operarios vere dixeris. Qui ma-
ritima tenent, navigationi ut plurimum operam
dantes, ex piscium, quos *Baccalaos* vocant, ca-
ptura, & balenarum quæstum faciunt. Harum
adipem in ahenis decoctam, liquefactamque,
& cadis impositam longe lateque distrahunt.
Liquorem vulgo *Traam* vocant. Sal quoque hic
coquitur, in loco, quem salinas appellant. illud
cum avena aut lini semini miscent.

Cum autem hæc regio lingua omnino diffe-
rat à ceteris Hispanis, usu venit, ut quam pluri-
ma loca duo vel plura nomina secundum lin-
guarum differentiam sortiantur, quorum quæ-
dam enumerabo. Sunt autem hæc civitatum syn-
onymæ voces. *Salinas*, *Gaga*, utrumque idem
sonat quod sal Latinis. *Mondragon*, *Arañat*: *Mon-*
real, *Dena*: *Aspeittia*, *Vrazueitia* & *Salvatierra* de
Traurgui: *Olite*, *Arriveri*: *Renteria*, *Viella nueva* de

Oiracum: *Penna Oradada*, *Puerto de S. Adrian*: *Eli-*
catur, *Licaur*: *Marquina*, *Elgoibar*: *Azeoytia*, *Vraz-*
goitia, & *Miranda de Traurgui*: *Araxa*, *Arayca*.
Aralar mons dicitur quoque *Ararva*, & *Vido-*
so fluvius etiam *Vidorso*, *Alduida*, & *Beoyvia*.
Hic fluvius medijs est inter *Galliam* & *Hispa-*
niam.

A tribus fluminibus secatur præter sex & vi-
ginti minores amnes, qui partim in hæc influ-
unt, partim per se descendunt in mare, quorum
ripæ, præsertim dextræ, habitationibus fre-
quentes.

Metropolis *Tolosa* ad *Araxis* & *Oriæ* conflu-
entes. *Placentia*, ubi fabrorum copia: *Motrico*, vel
ut alii scribendum putant, *Monte de Trico*, à
scopulo cognomine, qui oppido imminet. *Fuen-*
tarabia, quæ olim *Flaviobriga*. Ad littus *Denia*,
Eria, *S. Sebastian* municipium grande & com-
merciis dives, portum habens non modo com-
modum, sed & munitum: ore quippe angusto
& duabus arcibus utrinque adversus subitos ho-
stium incursus præmunito, *Passagio* & *Fonterabia*.
Passagium portum habet commodum & satis
tutum, ore licet arctiore, & scopulo conspicuo
eidem objecto, ceterum mari satis profundo, &
nullis vadis aut brevibus inquinato.

Incolæ iisdem cum *Biscainis* sunt moribus,
eademque utuntur lingua. Natura sunt inge-
niosi, civiles, exculti satis, ad alliciendum faci-
les, honoris cupidi, suorum privilegiorum de-
fensores acerrimi, agiles, animosi, ad tractanda
omnis generis arma dexterrimi, & ad militiam
proclives. Mulieres validæ sunt, robustæ, vira-
gines veræ, corpore bene habito nec inelegan-
ti forma.

